

22 ΜΑΡΤΙΟΥ

ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΗΜΕΡΑ ΝΕΡΟΥ

Η Παγκόσμια Ημέρα Νερού εορτάζεται κάθε χρόνο στις 22 Μαρτίου με Απόφαση της Γενικής Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών το 1993, με στόχο να αναδείξει τη σημασία του νερού, του πολύτιμου αυτού φυσικού πόρου και την ανάγκη ορθολογικής και βιώσιμης διαχείρισης των υδατικών πόρων.

Κάθε χρόνο αναδεικνύεται ένα διαφορετικό ζήτημα του κύκλου του νερού. Για το 2017 το κεντρικό θέμα είναι τα “υγρά απόβλητα”. Οι επιπτώσεις των υγρών αποβλήτων στην οικολογική κατάσταση και υγεία των υδάτινων αποδεκτών είναι γνωστές. Για τον λόγο αυτό οι Δημοτικές Επιχειρήσεις Ύδρευσης και Αποχέτευσης της χώρας μας καταβάλλουν συστηματικές και διαρκείς προσπάθειες ώστε να ελαχιστοποιήσουν τις επιπτώσεις των αστικών λυμάτων στο περιβάλλον, εφαρμόζοντας τις κατάλληλες επιστημονικές μεθόδους επεξεργασίας και διάθεσης.

Ωστόσο, σήμερα, που η λειψυδρία αποτελεί όχι μόνο πηγή ανησυχίας, αλλά και υπαρκτή απειλή, είναι σημαντικό οι τοπικές κοινωνίες να ξεπεράσουν την άποψη ότι τα λύματα είναι ένα πρόβλημα και να συνειδητοποιήσουν ότι αποτελούν ένα δυνάμει πόρο, πολύτιμο όχι μόνο στα πλαίσια της κυκλικής οικονομίας, αλλά και για το περιβάλλον. Η θέση αυτή μπορεί να υλοποιηθεί αναπτύσσοντας και καλλιεργώντας την ιδέα της επαναχρησιμοποίησης των επεξεργασμένων λυμάτων σε διάφορες ανθρώπινες δραστηριότητες, μειώνοντας ταυτόχρονα τις ανάγκες απόληψης του πολύτιμου γλυκού νερού από τις λίμνες, τα ποτάμια και το έδαφος.

Οι εφαρμογές της επαναχρησιμοποίησης είναι πολλές με κυριότερη την άρδευση γεωργικών εκμεταλλεύσεων που κατά κανόνα απορροφά το 80% της συνολικής κατανάλωσης γλυκού νερού. Στην Ελλάδα, η επαναχρησιμοποίηση έχει προχωρήσει σε μικρό βαθμό, αφού επαναχρησιμοποιείται μόνο το 2% των επεξεργασμένων αποβλήτων. Βεβαίως, υπάρχουν τεχνικά και πρακτικά θέματα τα οποία, όμως, με προσεκτική εφαρμογή των σύγχρονων τεχνολογικών μεθόδων μπορεί να αντιμετωπισθούν ικανοποιητικά. Εκείνο, όμως, που έχει πρωταρχική σημασία είναι η αλλαγή στάσης των πολιτών απέναντι στο ζήτημα. Το στερεότυπο που κυριαρχεί ορισμένες φορές είναι ότι η επαναχρησιμοποίηση αποτελεί ένα κίνδυνο για τη δημόσια υγεία. Όμως, η επαναχρησιμοποίηση των επεξεργασμένων λυμάτων εφαρμόζεται ήδη σε πολλά μέρη του κόσμου με

επιτυχία και κυρίως με ασφάλεια.

Η Ε.Δ.Ε.Υ.Α, ως εκπρόσωπος των Δ.Ε.Υ.Α. κι έχοντας συμβάλει στη διαμόρφωση του θεσμικού πλαισίου για την επαναχρησιμοποίηση σε ευρωπαϊκό επίπεδο, υποστηρίζει την ανάπτυξη αυτού του πόρου με την προϋπόθεση ότι διασφαλίζεται η δημόσια υγεία και ασφάλεια των πολιτών και εφαρμόζεται η ορθή τεχνική πρακτική.

Η Ε.Δ.Ε.Υ.Α. θεωρεί ότι, όπως τις δεκαετίες του '80 και '90 υπήρχε απαίτηση της κοινωνίας για την κατασκευή και λειτουργία των εγκαταστάσεων επεξεργασίας λυμάτων, σήμερα οι πολίτες δεν πρέπει να αρκούνται στην άριστη λειτουργία των εγκαταστάσεων αυτών, αλλά να απαιτούν και την αξιοποίηση κάθε δυνατότητας επαναχρησιμοποίησης των επεξεργασμένων λυμάτων με απόλυτη προσήλωση στη δημόσια υγεία.

Από την πλευρά της η Πολιτεία οφείλει σε συνεργασία με τους εμπλεκόμενους φορείς να διαμορφώσει το κατάλληλο θεσμικό πλαίσιο, αλλά και να συμβάλλει στην εφαρμογή του με στόχο την ορθολογική διαχείριση του υδατικού δυναμικού της χώρας μας.

ΤΟ ΝΕΡΟ ΣΤΟΝ ΠΛΑΝΗΤΗ

- ✓ 1 στους 9 κατοίκους του πλανήτη δεν έχουν πρόσβαση σε καθαρό νερό.
- ✓ Το 80 % των ασθενειών στις αναπτυσσόμενες χώρες συνδέονται με το βρόμικο νερό και τις συνθήκες υγιεινής.
- ✓ Το 1/3 της ανθρωπότητας είναι μόνιμα άρρωστο, εξαιτίας του ακάθαρτου νερού και δέκα εκατομμύρια άνθρωποι πεθαίνουν το χρόνο από το νερό που πίνουν. Οι διαφημιστικές δαπάνες των φαρμακοβιομηχανιών φθάνουν και περισσεύουν για να προσφέρουν καθαρό νερό σε όλο το πλανήτη.
- ✓ Ετήσιες επενδύσεις των 10 – 15 δις δολαρίων σε μονάδες αφαλάτωσης ή φιλτραρίσματος του νερού επαρκούν να προσφέρουν νερό σε όλη την ανθρωπότητα.
- ✓ Η συνολική ποσότητα νερού που μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την ικανοποίηση των ανθρώπινων αναγκών είναι μικρότερη από από 200.000 km³ , ποσοστό χαμηλότερο του 1% των συνολικών αποθεμάτων.
- ✓ Η κατανάλωση νερού αναμένεται να αυξηθεί κατά 60% το 2025 στις αναπτυσσόμενες χώρες και κατά 22% στις αναπτυγμένες χώρες.
- ✓ Στο 70% των ευρωπαϊκών πόλεων με πληθυσμό άνω των 100.000 κατοίκων, τα υπόγεια ύδατα καταναλώνονται και μολύνονται με ρυθμούς ταχύτερους από ότι αναπληρώνονται.
- ✓ Το 2025 εκτιμάται ότι τα 2/3 του παγκόσμιου πληθυσμού θα υποφέρει από έλλειψη νερού ικανού για ασφαλή κατανάλωση.

- ✓ Καθημερινά, 2.500.000.000 τόνοι ανθρωπίνων και βιομηχανικών αποβλήτων, διατίθενται σε υδατικούς φορείς.
- ✓ Οι μισοί υδροβιότοποι του πλανήτη έχουν εξαφανισθεί από το 1900.
- ✓ Μεταξύ 1991 και 2010 περισσότεροι από 870.000 άνθρωποι έχασαν τη ζωή τους από φυσικές καταστροφές, εκ των οποίων το 90% συνδεόταν με το νερό.
- ✓ Σύμφωνα με έρευνα των Ηνωμένων Εθνών, απαιτούνται 20-50lt καθαρού νερού ημερησίως για την κάλυψη των βασικών αναγκών (πόσιμο, μαγείρεμα, καθάρισμα) κάθε ανθρώπου
- ✓ Περισσότεροι από 894.000.000 άνθρωποι παγκοσμίως (ποσοστό μεγαλύτερο του 16%) δεν έχει πρόσβαση στην προαναφερόμενη ποσότητα καθαρού νερού. Σε αυτά προστίθενται και 200.000.000 της Κίνας που πρόσφατα δημιουργήθηκε μεγάλο πρόβλημα.
- ✓ Σε παγκόσμιο επίπεδο, η διάρροια είναι μια από τις κυριότερες αιτίες θανάτου. Περίπου το 80% των θανάτων από διάρροια οφείλεται στην έλλειψη κατάλληλων εγκαταστάσεων καθαρισμού και εξυγίανσης του πόσιμου νερού.
- ✓ Κάθε 20 δευτερόλεπτα ένα παιδί πεθαίνει εξαιτίας της ελλιπούς υγιεινής του νερού.
- ✓ Το πλύσιμο των χεριών με σαπούνι, μπορεί από μόνο του να μειώσει την εμφάνιση περιστατικών διάρροιας κατά 51%.
- ✓ Στο 20% περίπου της συνολικής καλλιεργήσιμης γης παγκοσμίως εφαρμόζονται τεχνητοί τρόποι άρδευσης. Το εναπομείναν 80% εκμεταλλεύεται το νερό της βροχής.
- ✓ Εξαιτίας της κλιματικής αλλαγής, η ποσότητα του χιονιού των Ιμαλάιων, το οποίο παρέχει τεράστιες ποσότητες νερού γεωργικής χρήσης στην Ασία, εκτιμάται ότι θα ελαττωθεί κατά 30% το 2030
- ✓ Η ημερήσια απαίτηση σε πόσιμο νερό είναι 2-4 λίτρα ανά άτομο. Η παραγωγή, όμως, της απαιτούμενης ημερήσιας ποσότητας τροφής χρειάζεται την κατανάλωση 2.000 έως 5.000 λίτρων νερού.
- ✓ Η οδηγία 2000/60 δίνει τις κατευθυντήριες γραμμές για την εμπορευματοποίηση του νερού, απελευθερώνοντας το από την κρατική προστασία των περιβαλλοντικών υπηρεσιών μεταξύ αυτών η άρδευση και η αποχέτευση. Μόνο το 2012 ο τζίρος στην παγκόσμια αγορά των υδάτινων πόρων ξεπερνούσε τα 120 δις δολάρια ενώ το 2015 ξεπέρασε το 1,5 τρις, όπου το 92% το εκπροσωπούν 10 μονοπωλιακοί όμιλοι.
- ✓ Η Ελλάδα είναι δεύτερη στο σύνολο των Μεσογειακών χωρών πίσω από την Πορτογαλία, με 5.886 κμ ανά κάτοικο διαθεσίμων υδάτων, ενώ η συνολική κατανάλωση δεν ξεπερνά το 12,5% των εσωτερικών υδάτων.
- ✓ Τα υδροηλεκτρικά έργα δεν έχουν ενταχθεί στις επιλέξιμες δαπάνες με βάση την κοινοτική οδηγία για τις ΑΠΕ, μιας και η απόσβεσή τους είναι μακροχρόνια, ενώ η καύση SRF(σκουπιδιών) είναι επιλέξιμη ως ΑΠΕ.
- ✓ Σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας, περίπου 1,6 εκατομμύρια θάνατοι παγκοσμίως, κάθε έτος, μπορεί να αποδοθούν στην κατανάλωση κακής ποιότητας νερού.
- ✓ Εκτιμάται ότι 2,6 δισεκατομμύρια άνθρωποι παγκοσμίως στερούνται πρόσβασης σε νερό ικανοποιητικής εξυγίανσης.

- ✓ Σύμφωνα με στοιχεία που δημοσιεύει ο Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών, κάθε 20 δευτερόλεπτα ένα παιδί χάνει την ζωή του εξαιτίας της ρύπανσης-μόλυνσης του νερού.
- ✓ Για το 90% των περιστατικών διάρροιας παγκοσμίως ευθύνεται η κακή ποιότητα του νερού. Σε παγκόσμια κλίμακα, η διάρροια μια από τις πιο συνήθεις αιτίες θανάτου.
- ✓ Κάθε δεδομένη χρονική στιγμή, το ήμισυ περίπου των νοσοκομειακών κλινών παγκοσμίως, απασχολεί περιστατικά ασθενών που υποφέρουν από ασθένειες σχετικές με την κακή ποιότητα του νερού.